

teatar

TOMISLAV ČADEŽ

OD SHAKESPEAREA DO VOJNOVIĆA

KAKO JE SENKA BULIĆ PREPORODILA DRAMSKI PROGRAM IGARA

Helena Minić Matanić u ulozi Medeje (desno); "Ekvinocijo", u režiji Krešimira Dolenčića najbolja je predstava na Igrama u posljednjih deset i više godina (dolje lijevo); "Ribarske svade", Dolenčićevo čitanje Goldonija (dolje desno)

MARKO ERCEGOVIĆ

DUBROVAČKE LIJETNE IGRE

pri čemu sve to skupa nije nimalo provincijalno. Senka Bulić je za tih šest svojih premijera okupila najbolje redatelje, najbolje glumce i najbolje naslove, pritom ne izmišljajući toplu vodu. Zvuči jednostavno, a nije. Upravo je ideja da se stvaraju i promoviraju glumačke zvijezde jedna dublja novina na Igrama, koja opet ovisi o publici. Pišem godinama da je publike zapravo sve više i sve je, pogotovo nakon korone, mlada, a mladi traže junake, vole zvijezde. "Ekvinocijo" jest sad privlačan ne jedino zato što je kompletno izvrstan nego i zato što kruži priča o glumicama i glumcima. Svatko želi vidjeti upravo Zrinku Cvitešić kao Jelu i Gorana Višnjića kao Niku. Prepričava se što kažu, kako izgledaju, kako završe. Igre su kroz tu predstavu žive jer je grad živi.

Glumice i glumci

Vrhunac glumački na Igrama je ove godine doživjela Helena Minić Matanić u ulozi patvorene i klasične Medeje, Nina Viočić izvrsna je kao Arkadina u "Galebu", Ksenija Prohaska kao gospođa Pavle u "Ribarskim svadama" briljira potisnutom komikom, a istaklo se u više predstava više glumica na početku karijere, Ružica Maurus, Lara Nekić pa i već iskusnija Tena Nemet Brankov, koja je izvanredna kao Maša u "Galebu", ili Nika Lasić kao Luce u "Ribarskim svadama". O glumcima ću manje, ali igre su dobile jednu domaću zvijezdu za koju Dubrovčani gotovo i nisu znali, Marijana Nejašmića Banića. Još mnogo glumica i glumaca bih mogao nabrojati koji su na Igrama dojmiljivi, često bolji nego u matičnim ansamblima i zapravo su evo Igre napokon opet postale mjesto za napredak, a ne za nervozu i odrađivanje, kako se često u nas dogodi, ne jedino u Dubrovniku, dakako.

Vrijeme kazališta je stiglo jer ono pruža otpor virtualnom svijetu ekrana i oazu stvarne katarze te jedino njega ne može zamijeniti ikakva umjetna inteligencija. Još nešto, u kazalištu danas nije nužno ikome podilaziti. Zapravo, što je bolja umjetnina, više će publike privući. Dakako, sve to stoji mnogo novca. No taj novac ne odlazi u vjetar. Uostalom, nisu ni ulaznice baš besplatne. Igre su nekad davno zamišljene kao grandiozan socijalistički kulturni projekt, kao golema reklama za cijeli režim, i kao takve plivale su u novcu. Danas je pak novca naoko mnogo manje, ali zapravo su sadašnja Hrvatska i sadašnji Dubrovnik mnogo bogatiji, pa je jedina razlika u tome da sad više novca imaju gledatelji od glumaca. Nekad je bilo obrnuto. Jedino, dakle, što se može vratiti je slava glumcima. Kazališna slava danas više ne donosi novac kao nekad. Ili donosi, samo što gotovo svi uokolo zarade još više. Barem u Dubrovniku. □

Dramski program Dubrovačkih ljetnih igara Senka Bulić vodi evo drugu godinu i najkraće bi se moglo zaključiti da ga je preporodila. Ovo su lje-to zaigrala tri premijerna naslova i tri reprizna. Uzimam u obzir samo ansambl-predstave u glavnom programu. Svih šest njezin su izbor, pa se igra, dakle, kompletno njezin repertoar. Tri lantske premijere, Shakespeareova "Oluja", Goldonijeva "Kafetarija" i Vojnovićev "Ekvinocijo", publici izgubile nisu te su bile rasprodane kao i sve ovoljetne premijere, Goldonijeve "Ribarske svade", Muller/Stoneova "Medeja" i Čehovljeve "Galeb".

"Ekvinocijo", u režiji Krešimira Dolenčića, najbolja je predstava na Igrama posljednjih deset i više godina, čak je nadmašila Juvančićevu na Lokrumu, kojoj je posvećena, s nekim istim glumcima. Dolenčić je, između ostalog, čak pokojnog Joška Juvančića Juppe, koji je ka grobu pošao upravo prije koju godinu obnavljajući taj svoj isto čarobni "Ekvinocijo",

premijerno odigran još godine 2004. Poskliznuo se na stijeni, polomio se i nikad više nije povratio snagu. U Juvančića je Niku Marinovića igrao Maro Martinović, a u Dolenčića igra Vlahu Slijepog, godine prolaze svima, rekao bih... Nema više ni Ivica Kunčevića, koji je također skončao na stijenama, pa se činilo da Igre tonu u nekakvo navodno postmoderno ništavilo. Ali evo, dogodila se mini-revolucija. Prije svega, za taj Dolenčićev "Ekvinocijo" ulaznica valjda više nema ni za sljedeću sezonu, toliko su bile tražene.

Važna činjenica

Iako je povećan broj izvedbi svakog naslova na Igrama, s četiri na pet, karata je, dakle, za sve izvedbe bilo premalo. Brojimo li dvije generalne probe, "Ekvinocijo" je pred dubrovačkom publikom zaigrao uz more, u Posatu, ispod Revelina, ukupno 12 puta. I tek sad je ta predstava zapravo zaživjela među Dubrovčanima i sljedeće lje-to će još više njih željeti da je vidi, ponovo ili prvi put. Na posljednjoj izvedbi najviše je bilo upravo

mladih i ne sjećam se da sam ih ikad u četvrt stoljeća i dulje više vidio na tribinama.

Gotovo jednako zanimanje publike svoje evo prve sezone privuklo je i Dolenčićevo čitanje Goldonija, odnosno njegova režija "Ribarskih svada". Ukratko, komedija koja je zbilja smiješna i uređena kako valja po dubrovački. Ponovit ću tu važnu činjenicu koju sam već naglasio izvještavajući ovo lje-to: Igre čini publika. A ta publika su Dubrovčani, kad je, dakle, posrijedi dramski program. Gosti su dobrodošli, uvijek će ih biti. Štoviše, oko boljih predstava, poput ovog "Ekvinocija", sklopit će se i koji namjenski godišnji odmor, potegnut će tko iz Splita ili Zagreba samo radi predstava, pa i mnogi kazališni profesionalci, ali nije ta publika važnija od domaće i tako treba biti. Predstave koje ne mogu privući Dubrovčane nisu ni potrebne.

Sad svaka produkcija, eto, ima rasprodano gledalište i bolje su produkcije svih dakle šest u programu. A najbolje su one koje ga je dubrovački jezik i književnost,

Tri lantske premijere u Dubrovniku nisu izgubile publiku te su bile rasprodane kao i sve ovoljetne premijere

Igre čini publika. A ta publika su Dubrovčani. Predstave koje ne mogu privući Dubrovčane nisu ni potrebne